

สถานการณ์โรคไข้ปวดข้อยุงลายประเทศไทย ประจำปีพ.ศ. 52/2561
ณ วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2562

สำนักโรคติดต่อภายในโดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

โรคไข้ปวดข้อยุงลายหรือชิคุนกุนยา (Chikungunya fever) จากการรายงานในระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2560 พบผู้ป่วยสูงสุดในปี พ.ศ. 2557 อัตราป่วย 0.29 ต่อประชากรแสนคน แต่ในปี พ.ศ. 2558 - 2560 ผู้ป่วยลดลงอย่างต่อเนื่องและต่ำสุดในปี พ.ศ. 2560 อัตราป่วย 0.01 ต่อประชากรแสนคน ยังไม่รายงานผู้เสียชีวิตจากโรคนี้

ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 - 31 ธันวาคม 2561 พบผู้ป่วยสะสม 3,570 ราย อัตราป่วย 5.41 ต่อประชากรแสนคน สูงกว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาถึง 147 เท่า เป็นเพศหญิง 2,188 ราย เพศชาย 1,382 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 1 : 1.58 พบได้ทุกกลุ่มอายุ สูงสุดในวัยเรียน อายุ 10 - 14 ปี อัตราป่วย 8.06 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นกลุ่มวัยทำงาน อายุ 25 - 29 ปี (7.84) อายุ 30 - 34 ปี (7.57) อายุ 20 - 24 ปี (6.97) และ 15 - 19 ปี (6.73) สัดส่วนอาชีพรับจ้างสูงสุด ร้อยละ 38.15 รองลงมาคือนักเรียน (27.06%) และงานบ้าน (10.11%)

พบผู้ป่วยได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนมีรายงานผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนพฤษภาคมและสูงสุดในเดือนธันวาคม 1,748 ราย รองลงมาคือพฤศจิกายน 1,172 ราย และตุลาคม 225 ราย พบต่ำสุดในเดือนมกราคม และเมษายน เดือนละ 4 ราย เป็นผู้ป่วยนอกเขตเทศบาลร้อยละ 82.75 และในเขตเทศบาล (17.25%) ส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ อัตราป่วย 37.61 ต่อประชากรแสนคน และภาคกลาง (0.12) มีรายงานผู้ป่วยจากทั้งหมด 15 จังหวัด 10 จังหวัด อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ สูงสุดที่จังหวัดสงขลา อัตราป่วย 168.90 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือสตูล (70.40) และภูเก็ต (49.45) (ดังตารางที่ 1)

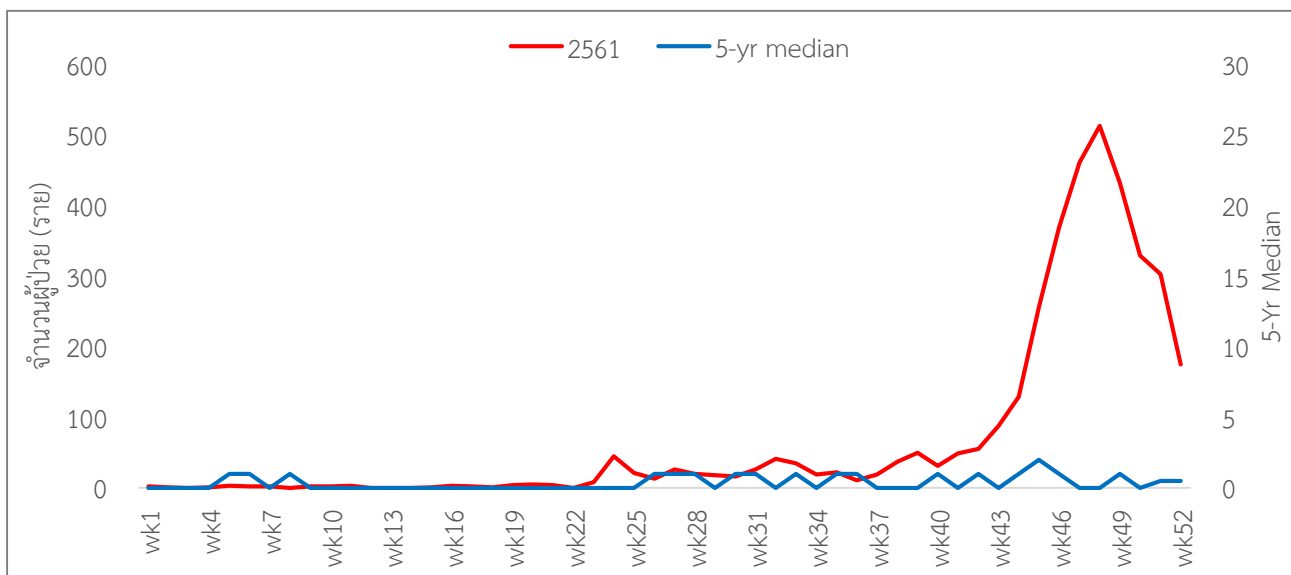
ตารางที่ 1 จำนวนและอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้ปวดข้อยุงลาย รายจังหวัด และอำเภอที่พบผู้ป่วย พ.ศ. 2561

จังหวัด	อำเภอ	จำนวน (ราย)	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
สงขลา	เมืองสงขลา สทิงพระ จะนะ นาทวี เทพา สะบ้าย้อย ระโนด กระแสสินธุ์ รัตภูมิ สะเดา หาดใหญ่ นาหม่อม ควนเนียง บางกล่ำ สิงหนคร คลองหอยโข่ง	2,418	168.90
สตูล	เมืองสตูล ควนโดน ท่าแพ ละงู พังงา	226	70.40
ภูเก็ต	เมืองภูเก็ต กะทู้ ถลาง	197	49.45
ปัตตานี	เมืองปัตตานี โคกโพธิ์ หนองจิก ปะนาเระ มายอ พังยางแดง สายบุรี ไม้แก่น ยะหริ่ง ยะรัง	292	41.49
นราธิวาส	เมืองนราธิวาส ตากใบ บาเจาะ ยี่งอ ระแงะ รือเสาะ ศรีสาคร แว้ง สุไหงโกลก สุไหงปาดี เจาะไอร้อง	292	36.88
ตรัง	เมืองตรัง กันตัง ย่านตาขาว ปะเหลียน ห้วยยอด วังวิเศษ นาโยง	51	7.95
พัทลุง	เมืองพัทลุง ตะโหมด ควนขนุน ปากพะยูน ปาบอน ปาพะยอม	31	5.92
กระบี่	เมืองกระบี่ เกาะลันตา	19	4.08

จังหวัด	อำเภอ	จำนวน (ราย)	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
ยะลา	เมืองยะลา เบตง ธารโต	15	2.87
เพชรบุรี	บ้านแหลม	5	1.05
ประจวบคีรีขันธ์	ปราณบุรี	4	0.75
กรุงเทพมหานคร	เขตดุสิต เขตบางกะปิ เขตยานนาวา เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตคลองเตย เขตสวนหลวง เขต- จอมทอง เขตบางแค	16	0.29
สุราษฎร์ธานี	เมืองสุราษฎร์ธานี	2	0.19
นนทบุรี	เมืองนนทบุรี	1	0.08
สมุทรปราการ	พระสมุทรเจดีย์	1	0.08

อ้างอิง : ข้อมูลผู้ป่วยโรคไข้วัดข้อมูลจาก รง 506 สำนักระบาดวิทยา

สัปดาห์ที่ผ่านมา (4 - 10 มกราคม 2562) มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้วัดข้อมูลรายใหม่ จำนวน 126 ราย จาก 6 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กระบี่ ภูเก็ต สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส แนวโน้มจำนวนผู้ป่วยรายสัปดาห์เป็นดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 ผู้ป่วยโรคไข้วัดข้อมูลรายสัปดาห์ ปี พ.ศ. 2560, 2561 เปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง

ข้อมูลจากโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาดระหว่างวันที่ 4 - 10 มกราคม 2562 มีเหตุการณ์ที่ได้รับแจ้งทั้งหมด 4 เหตุการณ์ จาก 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สุรินทร์ กระบี่ และตาก (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เหตุการณ์โรคไข้วัดข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาด สำนักระบาดวิทยา รายจังหวัด อำเภอ ตำบล ปี พ.ศ. 2561

เหตุการณ์	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	วันที่พบผู้ป่วย รายแรก	วันที่พบผู้ป่วย รายสุดท้าย	ผลตรวจทาง ห้องปฏิบัติการ
สงสัยผู้ป่วยโรคไข้วัดข้อมูล	กทม	เขตประเวศ	แขวงประเวศ	62	ต.ค. 61	29 ธ.ค. 61	รอผล
สงสัยผู้ป่วยโรคไข้วัดข้อมูล	สุรินทร์	ศรีขรภูมิ	จารพัต	113	ต.ค. 61	na	รอผล

เหตุการณ์	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	วันที่พบผู้ป่วย รายแรก	วันที่พบผู้ป่วย รายสุดท้าย	ผลตรวจทาง ห้องปฏิบัติการ
ยืนยันผู้ป่วยโรคไข้วัดชื่อยางลาย	กระบี่	เมือง	คลอง ประสงค์	59	24 ธ.ค.61	na	Chik PCR +ve 10 ราย ELISA Igm +ve 3 ราย
ยืนยันผู้ป่วยโรคไข้วัดชื่อยางลาย	ตาก	บ้านตาก	แม่สลิ	1	1 ม.ค. 62	1 ม.ค. 62	Chik PCR +ve 1 ราย

มาตรการเฝ้าระวังควบคุมโรค

1. ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่ที่พบผู้ป่วย โดยการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชน ค้นหาแหล่งติดเชื้อจากการสอบถามประวัติเดินทางหรือการอยู่อาศัยเป็นระยะเวลาเท่ากับระยะฟักตัวของโรคก่อนวันเริ่มป่วย สอบสวนหาปัจจัยเสี่ยงคือความชุกชุมยางลาย

2. ป้องกันและควบคุมโรคเช่นเดียวกับโรคไข้วัดชื่อยางลาย คือ เน้นการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง แหล่งน้ำขังที่ยุงลายสามารถวางไข่ได้และพ่นสารเคมีเพื่อกำจัดยุงตัวเต็มวัยเป็นมาตรการเสริมซึ่งจะดำเนินการต่อเนื่องในวันที่ 0, 3, 7, 14, 21, และ 28 นับจากวันที่ได้รับแจ้งผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะสำหรับประชาชน

1. จัดการสิ่งแวดล้อมไม่ให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ตามมาตรการ “3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค” ได้แก่ เก็บบ้านให้สะอาดไม่ให้มีมุมอับทึบเป็นที่เกาะพักของยุง เก็บขยะ เศษภาชนะไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง เก็บน้ำ ภาชนะใส่น้ำต้องปิดฝาให้มิดชิดป้องกันไม่ให้ยุงลายวางไข่ สามารถป้องกันได้ 3 โรค คือ โรคไข้วัดชื่อยางลาย โรคติดเชื้อไวรัสซิกา และโรคไข้ปวดชื่อยางลาย

2. การป้องกันไม่ให้ยุงกัด ควรสวมเสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ทายากันยุง นอนในมุ้งถึงแม้เป็นช่วงเวลากลางวัน

3. หากมีอาการสงสัยโรคไข้วัดชื่อยางลาย ให้รีบพบแพทย์ และไม่ควรรซื้อยากินเอง โดยเฉพาะยากลุ่ม NSAID เช่น แอสไพริน หรือไอบูโพรเฟน เพราะเพิ่มโอกาสเลือดออกตามเนื้อเยื่อและอวัยวะต่างๆ โดยแนะนำให้กินยาแก้ปวดพาราเซตามอลแทน

4. ประชาชนสามารถสอบถามข้อมูลและแจ้งข่าวได้ที่สายด่วนกรมควบคุมโรค โทร. 1422